46ste jaar. — Nr 30. Zaterdag 11 Maart 1899.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franc* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centms per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

Voor den Paus.

Inschrijving, geopend door den Bond der Katholieke Dagbladschrijvers van België :

Opbrengst der 32 EERSTE LIJSTEN : Fr. 165.573.59

M. Fr. Vouê à Rosmeer, 20 fr.

De giften kunnen gezonden worden aan het bureel van dit blad of aan M. Mallié, Bergstraat, 52, Brussel.

TONGEREN, DEN 11 MAART 1899.

Van alles wat.

Aan 't liberalism, zoo beweren de liberale schrijvelaars, hebben wij de vrijmaking der menschelijke persoonlijkheid, van lichaam en geest of verstand, de afschaffing van alle slavernijen, de schande van het verledene te danken.

« *Het liberalism*, zoo beweren zij, heeft » nooit opgehouden een werk van maat- » schappelijke broederlijkheid na te jagen. » Sedert eene eeuw, heeft het meer voor de » verbetering van den algemeenen toestand » gedaan, dan de almogende Roomsche Kerk » gedurende de 8 eeuwen der middel » eeuwen. »

∴

Men moet volkomen onwetend zijn of wel wetens en willens liegen, om dat te durven beweren.

Ah ! 't is aan 't liberalism dat wij de vrijmaking der menschelijke persoonlijkheid, van lichaam en verstand, de afschaffing van alle slavernijen te danken hebben !...

Wat dwaze pretentie ?

∴

't Is eigenlijk op 't einde der verledene eeuw, dat het liberalism is ontaan ; het begon onder de werking der gevloekte Fransche omwenteling, die onze voorouders een tijdperk deed beleven van diefstallen, verwoestingen, brandstichtingen en akelige moorderijen.

Was het om hen de godsdienstvrijheid te schenken, dat men de kerkgoederen roofde, de kerken sloot, de priesters, kloosterlingen en voorname katholieken in het gevang wierp en op 't schavot sleurde ?

Was het om de menschen vrij te maken naar lichaam en geest, dat het liberalism, pas geboren, God verving door een zedeloos vrouwspersoon, en dat men hem dwong voor dat schepsel, *Godin der rede* geheeten, op de knieën te vallen en haar te aanbidden ?

Was het om de maatschappelijke broederlijkheid te huldigen, dat de sansculotten elkander op de guillotine voerden ?

∴

En wat heeft 't Liberalism gedaan, sedert zijne eerste euveldaden voor de afschaffing van alle slavernijen ?

Overal waar het den scepter heeft gevoerd, hebben altijd dwang en willekeur geheerscht !...

Het kapitaal heeft het aanbeden en tot den werkman gezegd : Trek uw plan ! Help u zelf ! En hieruit zijn verdrukking, haat en nijd ontstaan, die 't socialism hebben gebaard.

De liberalen roemen dat de broederlijkheid najagen, den toestand, of liever, 't lot van den mensch verbeteren !

∴

Nu, hoe handelde daarentegen de Kerk ?

Zij leerde dat alle menschen gelijk zijn en maar een en den zelfden vader hebben ;

Zij leerde dat alle menschen broeders zijn en wij elkander als broeders moeten beminnen en ter hulp komen ;

Zij streed onverpoosd om de slavernij af te schaffen en zij gelukte in hare pogingen ; steeds gebruikten de Pauzen al hunnen invloed bij Keizers en Koningen ten voordeele der menschelijke ontslaving ; raadgevingen en bedreigingen werden niet gespaard.

't Is aan de Kerk te danken dat de slavernijen van over vele eeuwen in Europa zijn verdwenen.

∴

En zien wij niet op onze dagen dat die zelfde Kerk hare zonen als zendelingen naar de wilde landen zendt, om de slavernijen uit te roeien en aan de bevolkingen de weldaden der beschaving te brengen ?

En wat doet het liberalism ?... Het vervolgt met helsche razernij de Kerk en, ware het in zijne macht, het zou ze verdelgen, van de aarde doen verdwijnen.

Wat zou er gebeuren, moest de Kerk verdwijnen, 't geen overigens onmogelijk is : het menschdom zou terug in barbaarschheid vervallen, en de schandige slavernij der eerste eeuwen weldra opnieuw heerschen !

Etiket in de republiek.

Hoe streng ceremoniëel het op een jachtpartij van wijlen Felix Faure toeging, bewijst het volgende staaltje.

Het was in het voorjaar en er zou een hofjacht plaats hebben bij Rambouillet.

Felix Faure, wien als gewoonlijk een bijzonder goede plaats was aangewezen, schreed langzaam voort met den loop van het geweer naar omlaag, door een weinig begroeid deel van het woud. De historische vilten hoed stond op zijn linkeroor, en vlak achter hem liep een hooggeplaatst rechter, wachtende op de dingen, die zouden komen.

Plotseling vloog er een fazantenhaan op, door de drijvers opgejaagd, en zweefde met plompen vleugelslag over den president. Het was een prachtig doel. Felix Faure lichtte het geweer op — een knal — en de haan tuimelde naar beneden.

— Waarachtig, een prachtig schot, M. de president ! zegde de rechter.

Geen antwoord, geen bedank u ! De jacht werd gewoon voorgezet, tot men eindelijk naar huisging en een officier van de lijfwacht naar den rechter toekwam met de woorden :

— Ik moet u meedeelen, mijnheer, dat gij niet meer aan eene jacht van den president mocht deelnemen !

— Ik ! vroeg de andere lachend, wat heb ik dan gedaan.

— Men spreekt den president nooit aan, zonder eerst door hem in het gesprek getrokken te zijn ! was het antwoord.

En sedert is de arme rechter, die zoo weinig met de republikeinsche etiket bekend scheen, niet meer tot een jacht met den president uitgenoodigd geweest.

Italiaansche toestanden.

De student Girolamo Minori, te Palermo, was verliefd op Signorina Giuseppino Borea, en liep dagelijks door de Via Garrettieri, waar zijne dulcinea woonde, om dan een blik en een glimlach van haar op te vangen.

Maar hij had een medeminnaar in Signor Salvatore Garofalo, een gewezen belastingambtenaar en verdienstelijk medelid van de misdadigersvereeniging *De Maffia*.

Dit heerschap gaf den student te verstaan, de Via Garrettieri niet meer te betreden als zijn leven hem lief was. Deze hield het zich voor gezegd, bracht zijne gouden horlogie naar den berg en kocht daarvoor een revolver.

Den volgenden dag ging hij weer door de bekende straat en groette zijne geliefde en een minzaam glimlachje was zijn loon. Op hetzelfde oogenblik kwam echter zijne medeminnaar uit een der nabuurige huizen te voorschijn en stormde, met een dolk gewapend, op den student toe. Deze trok snel zijn revolver en joeg zijn aanvaller drie kogels in het lichaam, zoodat deze dood neerviel.

Signorina Borea, die op haar balcon bewonderende toeschouwster van deze daad was, rukte haar hals-snoer los en wierp dat den student als belooning toe ; daarna viel zij in onmacht.

Intusschen hadden zich alle nabuurige balcons weldra met menschen gevuld en van alle zijden begon men nu in de straat naar beneden te vuren. De student trok zich daarop tijdens terug. Toen eindelijk de politie aankwam staakten de bewoners der Via Garrettieri het vuur. Intusschen was een onschuldige voorbijganger en een paard doodgeschoten.

Ter eere van den H. JOZEF.

O Jozef, voedstervader,
Van Jesus onzen Heer,
Wij zingen al te gader
Tot uwen lof en eer.

1. Gij hebt in d'eerste jaren
Het goddelijk kind beschijd ;
Wil ook ons deugd bewaren,
Ons bijstaan in den strijd.

2. Gij hebt den heer der heeren
Vertoegd en opgevoed ;
Wil ook die U vereeren
Geleiden in het goed.

3. Leer mij mijn God beminnen,
Lijk gij Hem hebt bemind ;
Leer mij de wijsheid winnen
Geluk het Godlijk kind.

4. Als 't stervensuur zal naken,
Kom, Jozef, aan mijn spond ;
Kom met Maria waken
Op mijnen laatsten stond.

5. Wil mijner U erbarmen,
Der goede dood patroon,
En draag mij in uw armen
Tot in des Heeren woon.

6. En nu, o trouw behoeder,
Van Kerk en Vaderland,
Beschermt ons aller Moeder,
Beschermt 't lief Belgisch strand.

Rijke kinderen.

De oudste dochter van den tsaar, de kleine groot-hertogin Olga, is een der rijkste kinderen op de wereld. Alschoon zij pas drie jaar oud is, heeft hare juweelenverzameling eene waarde van driekwart million roebels ; bovendien bezit zij een million roebels in acties. Deze som kreeg ze oogenblikkelijk na hare geboorte.

De verstgeboorne van den hertog van Mariborough is eveneens buitengewoon rijk en zijn bezit wordt bij benadering geschat op 125 million frank. Op het oogenblik dat het kind werd geboren, had het reeds ongeveer 40 millioen.

Sinds zijne geboorte, heeft de jonge koning van Spanje een jaarlijksch inkomen van 5.600.000 fr. waarbij nog komt het groote kapitaal hem door zijnen vader nagelaten.

Tusschen Engelsch-Indië en het Zuiden van Thibet, ligt in de bergen het weinig bekende koninkrijk Nepal, waarvan de oppervlakte 54.000 vierkante mijlen is en de bevolking twee millioen bedraagt. De besturder van dit gebied is de vijfjarige koning Dhiraj Porthivi Bir Bikram Shumsher Jang, Bahadur Sah Shamsher Jang. Behalve zijn rijkdom in namen, bezit de jonge vorst juweelen ter waarde van 50 millioen, benevens groote landerijen, koper-, lood- en zilvermijnen, elf paleizen en acht honderd paerden.

Enige jaren geleden, stierf de rijke baron Hirsch, wiens vermogen, ongeveer zes-en-twintig millioen pond, kwam aan zijne kleindochter, Lucienne Premelie Hirsch. Deze jonge dame is nu vijftien jaar, maar toen zij vijf jaar was, had zij van haar grootvader reeds 50 millioen frank ten geschenke gekregen.

Het rijkste kind ter wereld is evenwel waarschijnlijk de driejarige Hetty Flood O' Brien, uit San Francisco, die bij hare meerderjarigheid ongeveer 8.000.000.000 frank zal bezitten.

Miss Virginia Fair, de eenige dochter van den onlangs overleden millionair Fair, bezat reeds 50 millioen toen zij ter wereld kwam ; welke som in verloop van tijd, de jonge dame is nu zeventien jaar, geduurd is aangegroeid. Volgens geruchten, zal zij in het huw lijk treden met een der jonge Vanderbilts.

Het allerjongste kind millionair is de kleine Haidee Osram Ghani B y, die den 12 December laatst den wereld geboren. Haar vader werd een twaalftal dagen later in een restaurant in Constantinopel doodgeschoten. Hij laat een overgroote fortuin na. Eene van zijne bezittingen is een met juweelen bezetten sabel die alleen 670.000 fr. weerd is. Alles bijeen, bezit de jonge Haidee een twintig millioen.

Landbouw.

PUT DE SODA-NITRAAT DEN GROND UIT ?

Vele landbouwers blijven nog in meening dat de soda-nitraat de uitputting des gronds teweeg brengt, in dezen zin, dat dit meststof eene *oplossende werking op de andere voedende bestanddeelen zou uitoefenen, waardoor hij alzoo de verdwijning dezer laatste zou veroorzaken.*

Nu, deze meening mag geheel en gansch als onwaar aanzien worden.

Zekerlijk, dewijl de soda-nitraat eene vermeerdering van opbrengst daarstelt, in gronden welke opslorpbare stikstof te kort hebben, veroorzaakt hij terzelfdertijd eene opslorping door de planten van voedende bestanddeelen welke in evenredigheid is met de vermeerdering van opbrengst. In andere woorden, hoe grooter de oogst is, hoe meer ook de grond uitgeput is.

Inderdaad, is het doel des landbouws niet de grootste opbrengsten mogelijk te bekomen, en de grondbewerkingen, de verbeteringsstoffen, deze of gene meststof, is dit niet alles gegeven ten einde dit doel te bereiken, en bijgevolg ten voordeele dezer oogsten, het kapitaal met dat men in den grond steekt tot profijt te brengen.

Wat meer is, deze snellere werking der vruchtbaarmakende stoffen welke de soda-nitraat teweeg brengt, zooals het even plaats heeft door de bewerkingen van den grond, de verbeteringsstoffen welke men hem toedient, enz. enz. dit alles is een onbewistbaar voordeel, om reden dat gezegde werking den landbouwer toelaat, op korteren tijd, de winst der gebruikte meststoffen te verwezenlijken.

Onnoodig te zeggen, dat om de vruchtbaarheid des gronds te behouden, de landbouwer hem de vruchtbaarmakende stoffen, door den oogst weggenomen, moet weergeven, door het toedienen van gepaste meststoffen, zooals : stikstof, phosphoorzuur, potasch en kalk.

L. VANDEN BERCK,
Landbouw-Ingenieur.

M. Desmaisières,

de achtbare volksvertegenwoordiger van Tongeren, zal op **donderdag, 16 Maart**, dag der foor, in het lokaal der Land- en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *Allée Verte*, Kielenstraat te Tongeren, van tien ure tot een, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

De Harmonie afdeeling der Concordia zal de leden, morgen zondag 12 Maart om 4 1/2 ure stipt, een repetitie-concert met voordracht aanbieden.

PROGRAMME :

1. Marche des petits Matelots. GANNE
2. Fantaisie sur l'Opéra Mignon, A. THOMAS
3. Invitation à la Gavotte, BENDER
4. CONFERENCE. — *Sujet : LA MUSIQUE.*
5. Chanso nettes, par Mr XXX
6. La Mousmé, (valse), GANNE
7. Ouverture du Droit du Seigneur MARTINI
8. Doux Rêve, (valse), EYLENBERG

WERK DER BROODEN VAN DEN H. ANTONIUS. — *Ontvangene giften :* Voor eene bekomene gunst, 2 fr. — Dankbetuiging aan den H. Antonius voor eene bekomene gunst, 50 fr. — Bijzond re giften : 40 fr. — 0,60 cms. — Dankbetuiging voor eene bekomene gunst 50 fr.

Tongeren. — De advocaten onzer stad hebben aan den Senaat eene petitie gezonden om te protesteeren tegen het ontwerp, de provincie Limburg in zake van militaire rechtspleging, te onttrekken aan het rechtsgebied van Luik, om het te voegen bij dat van Antwerpen. Zij beweeren dat Limburg, uit hoofde van het kamp van Beverloo, belangrijk genoeg is, om een eigen krijgsraad te bezitten.

Paardenmarkt te TONGEREN, donderdag 16 MAART.

Op den **markt** van **Tongeren** van donderdag waren te koop gesteld : 609 koeien en kalveren, 14 schapen, 237 vette varkens, 1684 magere varkens.

Bij den *POSTRIJDER* van heden behoort een **BIJVOEGSEL.**

Men meldt het aanstaande **huwelijk** van M. den Burggraaf Joseph du Parc, met Mejuffvrouw de Gravin Marguerite d'Hemricourt de Grunne, oudste dochter van den achtbaren senator voor Maeseyck.

M. Sold. ontvanger der registratie en domeinen te Visé, is in dezelfde hoedanigheid te Sint-Truiden benoemd.

Milicie. — De milicieraad van het arrondissement Tongeren zal de reeks zijner zittingen opnemen aanstaande maandag, 13 Maart, om de reclamaties te ontvangen van de lot-lingen die reden meenen te hebben om vrijgesteld te worden van den militairen dienst.

De reclamanten der verschillende kantons zullen zich moeten aanbieden op de hierna aangeduide dagen :

Bilsen, maandag 13 Maart ; Cortessem, dinsdag 14 ; Loon, woensdag 15 ; Veldwezelt, donderdag 16 ; Tongeren, vrijdag 17 ; Reckheim, zaterdag 18 ; Ruckelingen, maandag 20.

De zittingen voor alle kantons zullen gehouden worden op het Stadhuis te Tongeren, ten 9 ure 's morgens ; uitgezonderd die van zaterdag 18, dewelke zal plaats hebben in het gemeente huis te Reckheim, ten 11 ure.

Parochiekerk van Rixingen. — ORDE DER GODDELIJKE DIENSTEN TER EERE DER H. GERTRUDIS. *Patrones tegen de plaag van ratten en muizen, en in gevallen van koortsheid en krankzinnigheid.*

Vrijdag 17 Maart : de 1e Mis te half 8, de plechtige Hoogmis met sermoon te 9 1/2 ure, en het plechtig Lof, te 3 ure. — Zondag 19 Maart : de Missen op dezelfde uren en het Lof te half drie. — De andere dagen der Octaaf : de H. Mis te 6 1/2 ure en na den 26e te 6 ure.

Er is water, ter eere der Heilige gewijd, te bekomen en na de goddelijke diensten zal hare Reliquie ter vereering aangeboden en ook brood gewijd worden.

— RIXINGEN. — Naar wij vernemen, zal het kerkelijk zangkoor van Rixingen, op vrijdag 17 dezer, ter gelegenheid van het feest der H. Gertrudis, patrones der parochie, de mis uitvoeren van G. BECKINGS, orgelist aldaar.

Volgens men verzekert, zal deze mis eerstdaags uitgegeven worden.

De Gouverneur der provincie Limburg, verwittigt de daarbij belanghebbenden, dat eene commissie ingesteld krachtens artikel 2 van het koninklijk besluit van 13 Juli 1855 *(Staatsblad, nr 65)*, zich zal vereenigen op *woensdag, 12 April* 1899, ten 9 uren 's morgens, in het provinciaal Gouvernementshotel te Hasselt, onder het voorzitterschap van den H. Hoofd-Ingenieur, Bestuurder der Bruggen en Wegen der provincie, ten einde over te gaan tot het onderzoek der personen, die het bedrijf van landmeter verlangen uit te oefenen.

Het programma der vereischte kennissen is in het *memorialat van administratie* nr 109 van 1849 geplaatst.

De personen die zich voor deze commissie willen aanbieden, moeten hunne aanvraag, vergezeld van een extrakt hunner geboortekt, voor den 8 April 1899, op het provinciaal Bestuur, vrachtvrij, doen geworden.

De plechtige lijkdienst van den Eerw. Pater Victorin (Josef-Joannes-Lambertus Delbrouck) geboren te Boirs den 14 Mei 1870 en voor het geloof vermoord in China den 11 December 1898, zal plaats hebben te Wihogne, den 14 Maart a.s. om half elf uren. De lijkrede zal gehouden worden door den Zeer Eerw. Heer Kanunnik Monchamp, groot-vicaris van het bisdom Luik.

Een onzer landgenooten, **M. Louis GIELEN** van Bilsen, Ingenieur der Mijnen, gewezen student bij de Hoogeschool van Luik, zal op zondag 26 Maart aanstaande, uit Marseille naar China vertrekken, in gezelschap van drie andere belgische ingenieurs.

Onze lezers weten dat de lijn van Peking tot Hankow, van eene lengte van 1200 kilometers, heel en gansch door Belgen en Franschen zal gestudeerd, gemaakt en geëxploiteerd worden.

Onze inwigste wenschen vergezellen de diepere reizigers.

Het huis van Papier.

Men vraagt, ter liefde Gods, *DERTIG MILLIOEN OUDE GAZETTEN.*

Met het geld, welk daarvan komt, zal men als 't God behelft, het huis vehrekken der *Apostolieke kinderen van den H. Joannes Berchmans te Sint-Truiden.* Deze kinderen ondernamen in 1891 het werk der OUDE POSTBRIEFJES, door hetwelk in Congoland reeds drie kristene dorpen werden gesticht.

Wilt gij het werk der OUDE GAZETTEN ondersteunen, zendt dan al uwe gazetten VRACHTVRIJ aan het volgende adres :

Priester SENDEN.
Berchmanskuis, ST-TRUIDEN.

DE KAMER.

Zitting van 7 Maart.

De Kamer zet de bespreking voort over het werkcontract.

M. Maroille beknibbelt de sociale wetten door de regeering voorgesteld en bijzonderlijk het onderhavige wetsontwerp.

De heer GIELEN stelt deze vraag aan den heer minister van spoorwegen : « De gemeente Gelck is gelegen op eenige meters van den spoorweg Hasselt-Maastricht.

« Ze telt 670 inwoners, die, als ze den trein moeten nemen, verplicht zijn of wel naar Bilsen of wel naar Lanaeken te gaan, beide op 3 kilometer van daar.

« Zou de heer minister van spoorwegen niet ten minste twee treinen, in elke richting, kunnen doen stoppen aan den overweg te Gelck ? »

— Op die vraag zal aanstaanden dinsdag geantwoord worden.

—o—

Zitting van 10 Maart.

De Kamer zet de bespreking voort over het werkcontract.

M. Monsart bestrijdt de wet, die daarentegen in M. Hoyois een overtuigd verdediger vindt.

Ziekte van H. M. de Koningin.

DE ZIEKEZUSTERS.

De *Réforme* geeft eenige inlichtingen over de twee geestelijke zusters, die H. M. bijstaan.

Het zijn gasthuisnonnen, zwart-zusters door het volk genoemd, alschoon zij enkel in het zwart zijn, wanneer zij uitgaan.

Zij verzorgen nooit de zieken aan huis, dan in uitzonderingen als deze.

De moeder-overste van het klooster ontving zaterdag avond van wegeden Koning een telegram, waarin hij hoogdringendheid twee nonnen gevraagd werden.

Zij duidde er twee aan, die zich zondag morgend naar het kasteel van Laken begaven.

— Sinds dien, zegt de moeder-overste, heb ik verscheidene malen doen vragen of zij niet verlangden afgelost of vervangen te worden, en zij hebben geantwoord, dat zij de Koningin willen blijven dienen tot deze hersteld of gestorven was.

Het is de tweede maal, dat deze gasthuisnonnen het klooster verlaten, om buiten's huis hulp te brengen. De eerste maal was in 1870, na den slag te Sedan, toen de Koning hare hulp inriep voor de Franschen, die over de grenzen geylucht waren.

TUDINGEN VAN GISTEREN.

Een officieel bericht meldt :

De verbetering houdt aan. De ziekte volgt haren regelmatigen gang en beterr voordurend.

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

65ste VERVOLG.

— Nergens dan in het graf, antwoordde Cassy.

— Hebt gij het ooit beproefd ?

— Ik heb het genoeg zien beproeven, en genoeg gezien wat daarvan komt, zegde Cassy.

— Ik zou wel in het moeras willen leven en schors van de boomen knagen. Ik ben niet bang voor slangen. Ik zou liever eene slang bij mij willen hebben dan hem, zegde Emmeline met drift.

— Er zijn al velen hier van uw gevoelen geweest, antwoordde Cassy. Maar gij zoudt niet in het moeras kunnen blijven. Gij zoudt door de honden opgespoord en teruggebracht worden.... en dan... dan...

— Wat zou hij dan doen ? zegde het meisje, haar strak aanziende.

— Gij moet liever vragen wat hij dan niet zoude doen, antwoordde Cassy. Hij is lang genoeg bij de sloovers in West-Indië in de leer geweest. Gij zoudt niet veel meer slapen, als ik u de dingen vertelde, die ik gezien heb, dingen, die hij somtijds als grappen vertelt. Ik heb gillen gehoord, die ik weken lang niet uit mijne ooren kon krijgen. Er is eene plek, daar bij het kwartier, waar gij een zwart geblakerden boom kunt zien, en den grond nog geheel met asch bedekt ; vraagt maar wat daar gebaan is en zie of iemand het u zal willen zeggen.

— O, wat meent gij toch ?

— Ik wil het u niet mede deelen. Ik heb een hekel om er aan te denken. En ik zeg u, de Heer alleen weet wat wij morgen zullen zien, als die arme man volhoudt zooals hij begonnen is.

— Ilselijk ! zegde Emmeline, terwijl alle spoor van kleur hare wangen ontvloed. O, Cassy, zeg mij toch wat ik doen zal.

— Wat ik gedaan heb. Doe het beste wat gij kunt, doe wat gij moet en haal dan uw hart op met haten en vloeken.

— Hij wilde mij brandewijn doen drinken, zegde Emmeline, en ik heb daar zulk eenen afkeer van...

— Drink maar liever, zegde Cassy. Ik had er ook een afkeer van ; en nu kan ik er niet buiten. Iemand moet iets hebben ; men vindt alles zoo akelig niet meer, als men dat neemt.

— Moeder zegde mij altijd dat ik nooit zoo iets mocht proeven, zegde Emmeline.

— Moeder zegde u ! herhaalde Cassy, met bitteren nadruk op het woord moeder. Waartoe dient het, dat moeders iets zeggen ? Gij moet toch alles gekocht en betaald worden, en uwe ziel behoort aan wie u krijgt. Zoo gaat het. Ik zeg : drink brandewijn, en drink zooveel gij kunt ; dat maakt de dingen lichter.

— O, Cassy, heb toch mede ijden met mij !

— Medelijden met u ? Heb ik dat niet ? Heb ik geene dochter ? De hemel weet waar zij nu is, en niemand zij toebehoort. Zij zal den weg opgaan, denk ik, dien hare kinderen na haar op moeten. Er is geen einde aan den vloek, in eeuwigheid niet !

— Ik wenschte dat ik nooit geboren was, zegde Emmeline, hare handen wringende.

— Dat is al een oude wensch bij mij, zegde Cassy. Ik ben er aan gewoon om dat te wenschen. Ik zou sterven, als ik maar durfde, voegde zij er bij, in de duisternis uitziende met die stille, strakke waaiboop, welke de gewone uitdrukking van haar gelaat was, wanneer hare trekken door geenen hartstocht in beweging werden gebracht.

— Het zou goddeloos zijn zich zelve om het leven te brengen, zegde Emmeline.

— Ik weet niet waarom. Niet goddeloozer dan de dingen, die wij dag aan dag doen, terwijl wij leven. Maar de zusters hebben mij dingen verteld, terwijl ik in het klooster was, die mij bang maken om te sterven. Als het dan maar ten einde met ons was, dan...

Emmeline keerde zich om en verbarg haar gezicht in hare handen.

Terwijl dit gesprek boven plaats had, was Legree beneden, door den drank geheel bedwelmd, in slaap gevallen. Legree was niet gewoon zich dronken te drinken. Zijn grof en sterk gestel kon wel eene gedurige prikkeling verdragen, waaronder een zwakker spoedig zou zijn bezweken, en zijn trek daartoe was groot genoeg ; maar voorzichtigheid weerhield hem meestal van zich in zulke mate aan dien trek over te geven, dat hij zijne bezinning geheel verloor.

Dezen avond echter had hij, zich koortsachtig inspannende om de beginselen van angst en wroeging, die bij hem waren ontwaakt, te verdoven, meer dan gewoonlijk gedronken ; zoodat hij, toen hij zijne zwarte makkers had laten gaan, log op eene rustbank nederviel en weldra in slaap was.

O, hoe durft de schuldige ziel de schimmenwereld van den slaap binnentreden ?... dat land, welks schemerende grenzen zoo vreeselijk dicht bij het geheimzinnige tooneel der vergelding liggen ! Legree droomde. In zijne zwaren, koortsigen slaap stond er eene gesluierde gedaante naast hem, en lag eene koude en zachte hand op hem. Hij dacht dat hij wel wist wie dat was ; en eene huivering van ontzetting kroop door zijn gebeente, hoewel het gelaat gesluierd bleef. Toen dacht hij dat hij dat haar om zijne vingers voelde krokelen ; en toen, dat het om zijnen hals werd geslingerd, en al dichter en dichter klemde, tot hij geen adem meer kon halen, en toen dacht hij dat stemmen hem toefluisterden, een gefluister dat hem van angst doed verstijven. Toen verbeeldde hij zich, dat hij op den kant van een donkeren afgrond stond, zich vasthoudende en in den doodsangst worstelende, terwijl donkere handen zich uitstrekten en hem over den rand trokken, en Cassy kwam lachende achter hem en duwde hem voort. En toen rees die plechtige gesluierde gedaante weder op en schoot den sluier weg. Het was zijne moeder, en zij keerde zich van hem af, en hij viel al dieper en dieper, onder een verward gerucht van gillen en weeklachten en uitbarstingen van een duivelachtig gelach, en Legree ontwaakte.

De roode schemering van den dagerand vervolgde het vertrek. De morgenzuster zag uit de helleen lucht, met haar plechtig, heilig oog van licht, op den man der zonde neder. O, welk eene frischheid, welke eene statigheid en schoonheid heeft elke tint van boven dag ; alsof hij de gevoelloose en verstandloose menschen toeroep : Ziet, gij hebt nog wederkeerens kans ! Streeft naar de eenige heerlijkheid ! Er is geene spraak of taal, waarin die stem niet gehoord wordt ; maar de verha de hoogwicht hoorde haar niet. Hij ontwaakte met eene vloek en eene verwensching. Wat was voor hem het goud en purper, het dagelijksche wonderwerk van den morgend ! Wat was voor hem de plechtige schoonheid van die ster, welke de Zoon Gods als zijn eigen zinnebeeld heeft geheiligd. Gelijk een redeloos dier zag hij haar, zonder haar op te merken ; en strompelend opstaande, schonk hij zich een glas brandewijn in en dronk het half ledig.

— Ik heb een helschen nacht gehad, zegde hij tegen Cassy, die juist de deur inkwam.

— Gij zult er nog wel in overvloed krijgen van dezelfde soort, antwoordde zij droogjes.

— Wat meent gij daarmede ?

— Dat zult ge wel eens ondervinden, antwoordde Cassy even droog. En nu, Simon, heb ik u eenen raad te geven.

— Wat duivel zal die zijn ?

— Mijn raad is, zegde Cassy, terwijl zij bedaard begon het een ander in de kamer in orde te zetten, dat gij Tom met vrede laat.

— Wat gaat u dat aan ?

— Wat het mij aangaat ? Ja, dat weet ik zeker niet. Als gij twaalf honderd dollars voor eenen man wilt geven en hem onbruikbaar maken in het drukste van den tijd, alleen om uwe kwaadaardigheid te voldoen, is het zeker iets dat mij niet raakt. Ik heb voor hem zeden en wat ik kon.

— Zoo, hebt ge dat ? Wat hebt gij u met mijne zaken te bemoeien ?

— O geheel niet, dat is zeker. Ik heb u nu en dan eenige duizend dollars bespaard, door op uwe arbeiders te passen, en dat is al de dank dien ik krijg. Als uw oogst lichter aan de markt komt dan een van de anderen, zult gij uwe weddeschap niet verliezen, denk ik ? Tompkins zal u niet uitlachen, denk ik, en gij zult maar zoetsappig uw geld betalen, niet waar ? Mij dunkt ik zie het u al doen.

Legree hadgelijk vele andere planters, slechts eene verzucht, om samenlijk den zwarsten oogst van het seizoen te hebben ; en hij had juist op dit seizoen verscheidene weddenschappen gedaan, die in de naaste stad beslist moesten worden. Cassy had dus, met vrouwelijken tact, de eenige snaar gerakt die nog trilden kan.

Welaan, ik zal het laten bij wat hij gekregen heeft, zegde Legree ; maar hij moet mij vergiffenis vragen en betere manieren beloven.

— Dat zal hij niet willen doen, zegde Cassy.

— Niet willen ?

— Neen.

— Ik zou wel eens willen weten waarom, juffertje, zegde Legree met diepe minachting.

— Omdat hij wel gedaan heeft en dat weet, en dus niet zal zeggen dat hij kwaad gedaan heeft.

— Wie duivel geeft er iets om wat hij weet ? De neger zal zeggen wat ik verkies, of...

— Of gij zult uwe weddenschap op den katoenoogst verliezen door hem juist in het dringendste van zijn werk uit het veld te houden.

— Maar hij zal het opgeven ; hij moet wel. Weet ik niet wat negers zijn ? Hij zal dezen morgend kruipen als een hond.

— Dat zal hij niet, Simon. Gij kent deze soort nog niet. Gij kunt hem doodmartelen ; maar gij zult nit het eerste woord van eene schuldbekentenis uit hem krijgen.

— Dat zullen wij zien. Waar is hij ? zegde Legree naar buiten gaande.

— In het berghok van het machienenhuis, hernam Cassy.

Hoewel Legree zoo stout sprak, voelde hij toch, terwijl hij naar de aangeduide plaats ging, zekeren schroom, die iets ongewoons bij hem was. Zijne akelige droomen van den vorigen nacht, met Cassy's voorzichtigen raad vereenigd, hadden een niet onbeduidenden indruk op hem gemaakt. Hij wilde dat niemand getuige zou zijn van zijne eerste ontmoeting met Tom en nam zich voor, indien hij dezen niet door de argumenten tot onderwerping kon brengen, zijne wraak tot een meer gelegen tijd uit te stellen.

Het plechtige licht van den dagerand en de engelenglans der morgendster hadden ook door het venster geschenen van de ruwe schuur, waar Tom nog lag, en als op de stralen der ster nederdalende, waren hem de woorden toegezonden : « Ik ben de wortel van het geslacht Davids, de blinkende morgenster. » De geheimzinnige waarschuwingen en welmenende bedreiging van Cassy, wel verre van zijne ziel te ontmoedigen, hadden haar als met eene hemelsche roepstem opgewekt. Hij wist niet beter of het was de dag van zijnen dood, die daar aan den hemel begon te gloren, en zijn hart klopte van ernstige vreugde en verlangen, toen hij dacht dat al het wonderbare, waarover hij zoo dikwijls had gepeinsd, de groote witte troon met zijnen altijd schitterenden regenboog, de menigte met witte kleederen, en stemmen als vele wateren, de kronen, de palmen, de harpen, alles misschien voor zijne oogen geopenbaard zou worden, eer die zoo weder ondergingt ; en daarom hoorde hij zonder vreezen of beven de stem van zijnen vervolger, toen deze naderde.

— Wel, mijn jongen zegde Legree met een verachtelijken schop, hoe gaat het nu ? Heb ik niet gezegd dat ik u een paar dingen zou leeren ? Hoe bevalt u dat ? Hoe is dat pak u b komen, Tom ? Niet geheel zoo spraakzaam meer als gisteren avond ? Ge zoudt nu een armen zondaar niet meer op een stukje preek kunnen onthalen, niet waar ?

Tom antwoordde niets.

— Sta op, gij beest ! zegde Legree, hem weder eenen schop gevende.

Dit was moeielijk voor iemand, die zoo gekneusd en flauw was, en terwijl Tom poogden deed om te gehoorzamen, hief Legree een barbaarsch geschater aan.

— Wat maakt u nu zoo vlug, Tom ? Misschien kou gevat verleden avond ?

Tom was nu overeind gekomen en stond rechtop en zonder het hoofd te buigen voor zijnen meester.

— Verduiveld, gij kunt b-t toch ! zegde Legree. Ik geloof dat gij nog niet genoeg gehad hebt. Komaan nu, Tom, op uwe knieën en vraag mij vergiffenis voor uwe brutaliteit van gisteren avond.

Tom bewoog zich niet.

— Kuiel, hond ! zegde Legree, hem eenen slag met zijne karwats gevende.

— Meester Legree, zegde Tom, dat kan ik niet doen. Ik heb maar gedaan wat ik voor recht hield. Ik zal juist hetzelfde doen, als dat ooit weer wezen moet. Ik wil geene wreedheid doen, wat er ook gebeuren mag.

— Ja, maar gij weet niet wat er gebeuren kan, meester Tom. Gij denkt dat gij al iets gehad hebt. Ik zeg u, het is nog niets, nog niemandal. Hoe zou het u bevallen aan eenen boom te worden gebonden, met een langzaam vuurtje om u heen ? Zou dat niet plezierig wezen, zeg Tom ?

— Meester, antwoordde Tom, ik weet dat gij schrikkelijke dingen doen kunt ; maar, en hoewel ik zich nog meer op en vouwde zijne handen, maar nadat gij het lichaam gedood hebt, kunt gij niets meer doen ; en o, er komt eene geheele eeuwigheid naderhand !

(Wordt voortgezet.)